

COVID-19 Týdenní epidemiologická aktualizace

25. února 2021

Speciální edice: Navrhované pracovní definice sledovaných a obávaných variant SARS-CoV-2

Toto speciální vydání doplňuje [Týdenní epidemiologickou aktualizaci z 23. února](#), která obsahovala globální a regionální přehled trendů případů a úmrtí COVID-19 a speciální aktualizace týkající se sledovaných a obávaných variant SARS-CoV-2 a doporučení WHO COVID-19 ohledně politiky očkování.

V následujícím textu uvádíme pracovní definice variant SARS-CoV-2 a související opatření, která WHO přijme na podporu členských států, jejich vnitrostátních ústavů veřejného zdraví a referenčních laboratoří, spolu s doporučenými kroky, které by členské státy měly učinit. Zahrnuje obecné a nekompletní pokyny pro stanovení priorit variant s největším významem pro veřejné zdraví v kontextu širšího přenosu SARS-CoV-2 a zavedených mechanismů reakce a opatření v oblasti veřejného zdraví a sociálních opatření (PHSM).

- Prahová hodnota pro stanovení sledované varianty je relativně nízká, aby byl zachován citlivý dohled nad potenciálně důležitými variantami.
- Prahová hodnota pro stanovení obávané varianty je vysoká, aby bylo možné soustředit pozornost a zdroje na varianty s nejvyššími dopady na veřejné zdraví a zároveň snížit šum a neopodstatněné odklonění omezených zdrojů.

Tyto definice budou pravidelně kontrolovány a podle potřeby aktualizovány.

Pracovní definice „Sledované varianty SARS-CoV-2“

Izolát SARS-CoV-2 je sledovanou variantou (VOI - variant of interest), pokud je fenotypicky změněn ve srovnání s referenčním izolátem nebo má genom s mutacemi, které vedou ke změnám aminokyselin spojeným se zavedenými nebo suspektními fenotypovými důsledky¹;

A

bylo zjištěno, že způsobuje komunitní přenos²/více případů/klastrů COVID-19, nebo byl zaznamenán ve více zemích;

NEBO

je WHO po konzultaci s Pracovní skupinou WHO SARS-CoV-2 pro evoluci viru hodnocena jako VOI.

¹Fenotypové změny zahrnují změny v epidemiologii, antigenicitě nebo virulenci či změny, které mají nebo mohou mít negativní dopad na dostupnou diagnostiku, vakcíny, terapeutika nebo opatření v oblasti veřejného zdraví a sociální opatření. WHO poskytne pokyny ke změnám aminokyselin se zjištěnými nebo podezřelými fenotypovými důsledky a může být informována databází klíčových změn aminokyselin nebo na základě informací ve vědecké literatuře.

² Viz Dohled WHO v oblasti veřejného zdraví pro COVID-19: prozatímní pokyny pro definice

Hlavní kroky členského státu, pokud je identifikována potenciální VOI:

- Informovat WHO prostřednictvím zavedených kanálů pro podávání zpráv státní nebo regionální kanceláře WHO s podpůrnými informacemi o případech souvisejících s VOI (osoba, místo, čas, klinické a další relevantní vlastnosti).
- Odeslat kompletní sekvence genomu a přidružená metadata do veřejně dostupné databáze, jako je [GISAID](#).
- Provádět terénní šetření za účelem lepšího porozumění potenciálním dopadům VOI na epidemiologii COVID-19, závažnost, účinnost opatření v oblasti veřejného zdraví a sociálních opatření nebo jiné relevantní vlastnosti.
- Provádět laboratorní hodnocení nebo se obrátit na WHO s žádostí o podporu při provádění laboratorních hodnocení dopadu VOI na diagnostické metody, imunitní odpovědi, neutralizaci protilátek nebo jiné relevantní vlastnosti.

Hlavní kroky WHO v případě potenciální VOI:

- Hodnocení WHO po konzultaci s Pracovní skupinou SARS-CoV-2 pro evoluci viru, a pokud splňuje kritéria, označení jako VOI.
- Je-li to nezbytné, koordinované laboratorní šetření s členskými státy a partnery³.
- Přezkum globální epidemiologie VOI.
- Monitorovat a sledovat globální šíření VOI.

Pracovní definice „Obávané varianty SARS-CoV-2“

VOI (jak je definována výše) se stává obávanou variantou (VOC - variant of concern), pokud bylo prostřednictvím srovnávacího posouzení prokázáno, že je spojena se

- Zvýšením přenositelnosti nebo škodlivou změnou v epidemiologii COVID-19;
- Zvýšením virulence nebo změnou klinického projevu nemoci; nebo
- Snížením účinnosti opatření v oblasti veřejného zdraví a sociálních opatření nebo dostupné diagnostiky, vakcín, terapeutik.

NEBO

je posouzena WHO jako VOC po konzultaci s Pracovní skupinou WHO SARS-CoV-2 pro evoluci viru.

Hlavní kroky WHO v případě potenciální VOC:

- Hodnocení, a pokud splňuje kritéria, označení jako VOC.
- Posouzení provedené Pracovní skupinou pro evoluci viru a v případě potřeby koordinovat další laboratorní šetření s členskými státy a partnery³.
- Rychlé posouzení rizik, na základě odůvodnění.
- Sdílet nová označení a zjištění s členskými státy a veřejností prostřednictvím zavedených mechanismů.
- Vyhodnotit pokyny WHO prostřednictvím zavedených mechanismů WHO a v případě potřeby je aktualizovat.

³ Referenční laboratorní systém WHO SARS-CoV-2 bude k dispozici pro podporu členských států, které v případě potřeby nemohou provádět laboratorní vyšetřování ve své zemi.

Hlavní kroky členského státu, pokud je zjištěna VOC:

- Hlásit WHO počáteční případy/klastry spojené s infekcí VOC prostřednictvím mechanismu IHR.
- Odesílat kompletní sekvence genomu a přidružená metadata do veřejně dostupné databáze, jako je GISAID.
- Tam, kde existují kapacity, a v koordinaci s mezinárodním společenstvím provádět terénní vyšetřování, abyste zlepšili pochopení potenciálních dopadů VOC na epidemiologii COVID-19, závažnost, účinnost opatření v oblasti veřejného zdraví a sociálních opatření nebo jiné relevantní vlastnosti.
- Provádět laboratorní hodnocení nebo se obrátit na WHO s žádostí o podporu při provádění laboratorních hodnocení dopadu VOC na diagnostické metody, imunitní odpovědi, neutralizaci protilátek nebo jiné relevantní vlastnosti.

Doporučení WHO

WHO ve spolupráci s vnitrostátními orgány, institucemi a výzkumnými pracovníky nadále sleduje události v oblasti veřejného zdraví spojené s variantami SARS-CoV-2 a poskytuje aktualizace, jakmile jsou nové informace dostupné. Další informace o pozadí sledovaných variant jsou k dispozici ve dříve publikovaných [Zprávách o vypuknutí nemoci](#) a nedávných publikacích [Týdenní epidemiologické aktualizace](#).

Vnitrostátním a místním orgánům se doporučuje, aby pokračovaly v posilování stávajících činností kontroly nemocí, včetně epidemiologického dohledu, strategického testování a zvýšeného rutinního systematického řazení reprezentativního vzorku izolátů SARS-CoV-2 z každé země, kdykoli je to možné. WHO pracuje na globálním zvýšení kapacity sekvenování a vydala [komplexní pokyny k implementaci a rámeček pro sledování rizik](#), aby podpořila země při vytváření vysoce efektivních sekvenčních programů pro varianty SARS-CoV-2 a maximalizaci dopadu na veřejné zdraví. Tam, kde je kapacita sekvenování omezená, WHO vybízí země, aby se pro podporu a budování kapacit spojily prostřednictvím stávajících regionálních systémů a laboratorních sítí. WHO sleduje mutace od začátku pandemie. V červnu 2020 WHO založila Pracovní skupinu SARS-CoV-2 pro evoluci viru, aby konkrétně posoudila nové varianty. Společně s členskými státy a partnery byl vytvořen globální rámeček pro sledování rizik, který má za úkol:

- Koordinovat a harmonizovat globální systém pro monitorování a hodnocení variant SARS-CoV-2 a jejich dopadů;
- Určit kritické priority, prahové hodnoty a spouštěcí faktory pro rozhodování;
- Definovat multidisciplinární koordinační mechanismus pro sběr, analýzu a sdílení údajů za účelem informování při rozhodování, včetně ohledně očkovacích programů; a,
- Využít a zdokonalit stávající technické sítě a skupiny odborníků.

Proti veškerému přenosu SARS-CoV-2 by měla být i nadále přijímána holistická reakce. Ukázalo se, že PHSM a současná opatření pro prevenci a kontrolu infekcí (IPC) ve zdravotnických zařízeních i mimo ně zůstávají proti VOC dosud účinná. WHO nadále doporučuje, aby uplatňování a přizpůsobování opatření PHSM a IPC bylo řízeno podrobnými analýzami údajů o epidemiologických ukazatelích na co nejmístnější úrovni a výzkumnými studii a vyšetřováním ohnisek prováděným členskými státy (další informace naleznete v našich [technických pokynech](#)).

Technické pokyny a další zdroje

- [Prohlášení COVAX k novým variantám SARS-CoV-2](#)
- [Genomické sekvenování SARS-CoV-2 pro cíle v oblasti veřejného zdraví: Prozatímní pokyny z 8. ledna 2021](#)
- [Genomické sekvenování SARS-CoV-2: průvodce implementací pro maximální dopad na veřejné zdraví](#)
- [Otázky a odpovědi týkající se koronavirového onemocnění \(COVID-19\): Evoluce viru](#)
- [Zprávy o vypuknutí nemoci - varianty SARS-CoV-2 - 31. prosince 2020](#)
- [Týdenní epidemiologické aktualizace – od 12. ledna do dnešního dne](#)